МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

"ДИНАМІКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ '2004"

21-30 червня 2004 року

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

"ДИНАМІКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ '2004"

21-30 червня 2004 року

Том 47
Економіка підприємства

Дніпропетровськ
Наука і освіта
2004

УДК 336
ББК 65.01

Головний редактор:
доктор економічних наук, професор Покотілов Анатолій Антонович.

Редакційна колегія:
д.ф-м.н. Смірнов С.О., д.е.н. Ткаченко В.А., д.т.н. Марюта О.М.,
д.е.н. Биков Г.М., д.е.н. Попкова Л.В., д.е.н. Ковальов О.В.,
д.е.н. Берсуцький Я.Г., д.т.н. Морозов Ю.Д., д.е.н. Крамаренко Г.О.,
д.е.н. Галушко О.С., д.т.н. Тян Р.Б., д.е.н. Дорофієнко В.В.,
д.е.н. Шевцова О.Й., доктор наук з державного управління Корецький М.Х.

Рецензенти:
Сазонець І.Л., доктор економічних наук, професор Дніпропетровського національного університету;
Батура А.В., доктор економічних наук, професор Дніпропетровської державної медичної академії.

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції "Динаміка наукових досліджень '2004". Том 47. Економіка підприємства. - Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. - 74 с.
ISBN 966-7191-88-7

У збірнику містяться матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції "Динаміка наукових досліджень '2004" з теоретичних та практичних питань економіки підприємства.
Для студентів, аспірантів та викладачів.

УДК 336
ББК 65.01

ISBN 966-7191-88-7

© Колектив авторів, 2004
© Наука і освіта, 2004

К.е.н. Колодізєв О.М.
Харківський державний економічний університет

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Сучасний стан розвитку світової економіки вимагає від будь-якої індустріально розвиненої країни необхідності вирішення однієї з основних задач – задачі підвищення інноваційної сприйнятливості її підприємств і економіки країни взагалі. Реалізація такого підходу можлива тільки за умови переходу економіки на довгострокове стійке економічне зростання з орієнтацією на інноваційний шлях розвитку. Кожна окрема країна підходить до вирішення цієї проблеми з урахуванням своїх конкретних політичних і соціальних умов, національних потреб економіки, існуючих виробничих можливостей, накопиченого інноваційного капіталу та наявних ресурсів.

Світовий досвід і практика пропонує достатньо широкий спектр економічних інструментів, за допомогою яких можливо здійснювати управління інноваційним розвитком як на макроекономічному рівні так і на рівні окремого підприємства. Однак необхідно певною мірою враховувати той факт, що функціонування одних і тих самих інструментів в окремих економічних умовах здійснюється порізному. Тому головним завданням інноваційного менеджменту на макроекономічному рівні є вибір та використання найбільш оптимальних у конкретних економічних умовах інструментів управління інноваційними процесами з тим щоб забезпечити раціональне використання наявних ресурсів суспільства.

Кожна країна з урахуванням певної стадії конкурентного розвитку (стадії конкурентного середовища) використовує всі основні джерела розвитку. Загальна конкурентоспроможність та ефективність її економіки визначається конкретною структурою джерел у певний період. Але пріоритет повинен бути надано не розвитку країни на основі факторів виробництва та інвестицій, а розвитку на основі активізації інноваційної діяльності.

З метою підтримки НДДКР у промисловості з боку держави використовується достатньо універсальний перелік економічних інструментів. Найбільше розповсюдження отримали адресні гранти й субсидії. За рахунок цих інструментів можуть забезпечуватись до 50% вартості окремих інноваційних проектів. Як підтверджує практика останніх років політика більшості розвинених країн стосовно НДДКР стала носити більш вибірковий характер. Можна виділити окремі напрямки, які є головними при забезпеченні державної підтримки, а саме:

- підтримка приватного сектору економіки щодо впровадження передових технологій, які мають важливе значення для підвищення конкурентоспроможності на світових ринках;
- сприяння посиленню науково-технічного потенціалу малого та середнього бізнесу;
- забезпечення заходів щодо удосконалення інфраструктури НДДКР у промисловому секторі економіки.

Аналіз структури інноваційних проектів з огляду на державну підтримку свідчить про головну точку зору щодо неможливості розпилення зусиль держави і наявних ресурсів по усіх напрямах розвитку. Необхідно робити обґрунтований вибір і забезпечувати концентрацію зусиль на стратегічних галузях промисловості, які є визначальними для всієї національної економіки. Так, на думку В.М.Аньшина, до стратегічних галузей слід відносити такі галузі промисловості, які завдяки забезпеченню нових технологічних можливостей здійснюють суттєвий позитивний вплив на розвиток багатьох інших галузей, промислових підприємств та кінцевих споживачів продукції.

Проблема вибору пріоритетів науково-дослідної підтримки з боку держави окремих галузей промисловості полягає в тому, щоб правильно визначити найбільш важливі з них, виходячи з конкретних цілей соціально-економічного розвитку. Тому на перший план сьогодення висувається проблема визначення пріоритетів і критичних технологій, які вимагають основних зусиль держави.

Визначення національних пріоритетів науково-технічного розвитку є проблемою, що враховує триєдину складову, а саме: політичний, економічний і науковий аспект. Досягнення компромісу при виборі пріоритетів враховує бажання багатьох сторін, які мають певні інтереси в розподілі обмежених бюджетних ресурсів. В сучасних умовах дана проблема інноваційної політики стоїть не тільки перед індустріально розвиненими державами світу як Росія, США, Японія, Німеччина, Франція, а й перед такими державами, які в наслідок обмежених ресурсів вийшли на передові позиції тільки по окремих напрямках технологічного прогресу (Ізраїль, Фінляндія, Тайвань).

Визначення пріоритетів інноваційного розвитку з врахуванням політичної, економічної і наукової складових мають суттєві особливості в окремих країнах, що підтверджують результати структурного статистичного аналізу та порівняння напрямків фінансування [1, с.142-143]. Дані аналізу 1998 року свідчать про суттєву структурну різницю, що відображено в таблиці 1.

Таблиця 1. Структура пріоритетів бюджетного фінансування НДДКР, %

Напрямки досліджень	Країни світу			
	США	Німеччина	Японія	Великобританія
Оборона	54,1	10,0	10,0	37,7
Охорона здоров'я	19,3	3,4	4,0	15,0
Освоєння космічного простору	11,1	4,8	6,3	2,7
Енергетика	1,3	3,5	20,2	0,7
Фундаментальні наукові дослідження	5,9	53,6	48,2	30,3
Інші	8,3	24,7	11,3	13,6

Рівень фінансування інноваційної діяльності в Україні на теперішній час не можна назвати достатнім. Як свідчать статистичні дані, із Держбюджету було виділено: в 1998 р. – 1,7%, 1999 – 10,1%, 2000 – 0,4%, в 2001 – 2,8% від загального обсягу інновацій. З місцевих бюджетів кошти на інноваційні потреби майже

зовсім не виділяються. Основним джерелом інвестування інноваційної діяльності залишаються кошти промислових підприємств, які у 2001 р. становили 83,9% загального обсягу. Основними причинами істотного зниження інноваційної активності в Україні є зменшення централізованих капітальних вкладень та відсутність необхідних фінансових ресурсів у більшості регіонів. Це обумовлене, в першу чергу, високими рівнями податків і банківських ставок, скороченням питомої ваги довгострокових кредитів.

В умовах функціонування економіки на основі ринкових принципів господарювання одним із визначальних підходів при виборі пріоритетних напрямків НДДКР може бути ступінь економічної обґрунтованості або економічної доцільності. Такий підхід можна реалізувати на основі проведення розрахунку загального обсягу прибутку (ПР) з врахуванням дисконтування через певний час (t) від реалізації певного інноваційного проекту в наступному вигляді:

$$\sum ПР(t) = \int_{t_0}^{t_1} Д(t) e^{-R(t_1 - t_0)} dt - 0{,}15 \cdot K_i,$$

де Д(t) – доход від використання результатів певного напрямку НДДКР;

R – ставка банківського процента;

Кі – обсяги інвестицій у виробництво й реалізацію інновацій;

0,15 – нормативний коефіцієнт.

Таким чином, забезпечення державної підтримки було й залишається ключовим напрямком та пріоритетом політики інноваційного розвитку країни. Ефективність реалізації такої політики залежить від упровадження принципових прогресивних інноваційних змін за рахунок низки взаємопов'язаних комплексних заходів в усі складові процесу економічного розвитку.

Література:

1. Инновационный менеджмент: Учеб. пособие/Под ред. В.М. Аньшина, А.А. Дагаева. – М.: Дело, 2003. – 528 с.

Копчак Ю.С.

Прикарпатський університет ім. В. Стефаника, м.Івано-Франківськ

ПРО ПРИНЦИПОВУ СХЕМУ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ І СТІЙКОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Діагностування, постаючи складовою частиною управлінського циклу підприємства, у свою чергу, є управлінським циклом, що складається з низки етапів.

Базуючись на принципах і законах формальної логіки і системного підходу, можна запропонувати таку загальну схему побудови механізму діагностики фінансового стану і стійкості функціонування підприємства (рис. 1).

При побудові принципової схеми фінансової стану і стійкості функціонування підприємства будемо виходити з таких принципів діагностики: 1) від загального до часткового; 2) охоплення повного циклу кругообігу капіталу; 3) спо-

ЗМІСТ

Заполивода С.В., Кушнир И.Н. Особенности методики взимания рыночного сбора на современном этапе 3

Карпенко Ю.В. Про визначення показників, що визначають ефективність використання потенціалу 4

Качмар В.В. Проблеми відтворення основних виробничих фондів підприємств 5

Кирилов О.Д., Шарко О.О. Про диверсифікаційну стратегію підприємства 7

Климовицька Г.Ю. Інформаційно-аналітичної інфраструктура малого підприємництва 10

Коваленко О.В. Шляхи підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства 11

Ковтун В.П. Інвестиційне забезпечення розвитку малого бізнесу 13

Колесніков А.П. Часово-просторові можливості підвищення ефективності підготовки виробництва нововведень 15

Колодізєв О.М. Проблеми визначення пріоритетів інноваційної політики та формування оптимальної моделі інноваційного розвитку України 17

Копчак Ю.С. Про принципову схему діагностики фінансового стану і стійкості функціонування підприємства 19

Корогодова О.О. Управління ефективністю підприємств рекреаційного комплексу 21

Коцко Т.А. Деякі аспекти оцінки ефективності інтеграції підприємств паливно-енергетичного комплексу 22

Кравченко С.А. Нетрадиційне моделювання в аналітиці інноваційної діяльності сільськогосподарських кооперативних формувань 25

Кравчук П.Я. Чинники та передумовами зростання вагомості безпечного розвитку підприємництва в Україні 27

Красноголовець О.М. Стан розвитку малого бізнесу в Харківській області 28

Кривошей В.В. Теоретичне обґрунтування класифікації факторів, що впливають на продуктивності праці 31

Кубликова Т.Б. Налоговое бремя производственных организаций 34

Кушал И.Н. Организация процесса принятия решений на предприятии 36

Кушнир И.Н., Будз С.Я. Значение электронного документооборота для малых предприятий 37

МАТЕРІАЛИ

III МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

"ДИНАМІКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ '2004"

21-30 червня 2004 року

Том 47
Економіка підприємства

Відповідальний редактор *Біла К.О.*
Технічний редактор *Плакуща Л.О.*

Здано до друку 14.06.04. Підписано до друку 19.06.04.
Формат 60x84 1/16. Спосіб друку - різограф.
Умов.друк.арк. 6,9. Тираж 100 прим.

Надруковано на поліграфічній базі видавництва "Наука і освіта"
Свідоцтво про державну реєстрацію ДП № 64-Р
49000, м. Дніпропетровськ, вул. Столярова, 8, офіс 212
тел. (056) 370-13-13, (0562) 35-78-19, 34-29-61